

Muistilista läheisen kuoleman kohdanneelle

Läheisen kuolemasta ilmoittaminen

Jos läheinen kuolee sairaalassa, sairaala välittää tiedon kuolemasta Väestötietojärjestelmään.

Jos läheinen kuolee muualla kuin sairaalassa, soita 112. Poliisi huolehtii kuolemansyyn selvittämisen ja välittää tiedon kuolemasta viranomaisille.

Läheisten tulee ilmoittaa kuolemasta vainajan mahdolliselle työnantajalle, taloyhtiön isännöitsijälle ja vuokranantajalle. Posti kannattaa myös kääntää jonkun läheisen osoitteeseen mahdollisimman pian.

Vainajan asiakassuhteiden ja jäsenyyksien päättäminen on myös läheisten vastuulla. Sähköyhtiöt, puhelin- ja tietoliikenneyritykset tarvitsevat tiedon laskutuksen katkaisuun. Lehtitilaukset, lääkäriajat ja mahdolliset matkat tulee peruuttaa.

Virkatodistus tai ote väestötietojärjestelmästä

Vakuutus- ja omaisuusasioiden hoitamista varten tarvitset virkatodistuksen, jossa näkyvät läheisesi tiedot ja kuolinpäivä. Virkatodistuksen saat joko maistraatista tai seurakunnasta.

Tilaa sekä vainajan että kuolinpesän osakkaiden virkatodistukset mahdollisimman pian, sillä niiden toimitusajat voivat olla hyvinkin pitkiä. Vainajan virkatodistus sisältää tiedon henkilön kuolemasta. Tämän vaiheen voi halutessaan jättää hautaustoimiston hoidettavaksi.

Kuolintodistus

Saatat tarvita kuolintodistuksen vakuutusyhtiötä varten. Sen saat kuoleman todenneelta lääkäriltä.

Hautauslupa

Vainajan hautaamista varten tarvitset aina hautausluvan. Sen kirjoittaa joko potilasta hoitanut lääkäri tai ruumiinavauksen suorittanut oikeuslääkäri.

Pankkiasiat

Pankki saa tiedon kuolemasta väestötietojärjestelmästä. Pankki jäädyttää käteisvarojen noston. Vainajan pankkitililtä voidaan yhä maksaa hänelle kuuluvia laskuja. Pankkiasiointia varten tarvitset virkatodistuksen, jossa näkyy sukulaissuhde tai testamentti.

Luottokortit kannattaa kuolettaa. Tällöin myös luottokortilla tehdyt jatkuvat sopimukset katkeavat. Ota kuitenkin yhteyttä palveluntarjoajiin ja lopeta sopimukset.

Ilmoita pankkiin kuolinpesänhoitaja, jolla on oikeus hoitaa kuolinpesän asioita. Ilmoitus on tehtävä kirjallisesti.

Työsuhde

Ilmoita läheisesi kuolemasta hänen työnantajalleen, jotta palkanmaksu voidaan lopettaa. Selvitä työnantajan kanssa, oletko sinä ja lapset oikeutettuja eläkkeisiin tai vakuutuskorvauksiin läheisesi kuoltua.

Asunto

Siirrä asunnon ja muun omaisuuden vakuutukset sekä sähkö-, vesi- ja jätehuoltosopimukset omiin tai muun perinnönsaajan nimiin. Muista irtisanoa vuokra-asunto, jos se jää tyhjilleen.

Joskus vainajan asunnosta kannattaa huolehtia hyvinkin nopeasti. Roskat kannattaa viedä roskikseen, jääkaappi tyhjentää ja lemmikkieläimistä huolehtia. Oveen voi laittaa ”ei mainoksia” -lapun.

Asunnon tyhjentämiseen, kierrätykseen ja siivoamiseen voi pyytää myös ammattiapua.

Henkivakuutus

Tee ilmoitus vakuutusyhtiölle, jos kuolleella oli voimassa oleva henkivakuutus tai muu vakuutus.

Kela

Jos läheinen on saanut kansaneläkettä, ilmoita kuolemasta Kelaan. Eläke maksetaan sen kuun loppuun, jonka aikana läheinen on kuollut.

Jos kuollut on saanut menehtymisensä hetkellä äitiysrahaa, lapsen isä voi saada sen vanhempainrahana.

Jos sinulla on alle 17-vuotiaita lapsia, hae Kelasta lapsilisään yksinhuoltajakorotus. Voit saada sen, jos et puolisoisi kuoltua ole uudessa parisuhteessa.

Perhe-eläke

Leskeneläkettä ja lapseneläkettä voi hakea joko Kelan toimipisteistä tai työeläkeyhtiöstä. Samalla hakemuksella haetaan sekä kansaneläkelain että työeläkelain mukaiset perhe-eläkkeet.

Perunkirjoitus

Perunkirjoitus on järjestettävä kolmen kuukauden kuluessa kuolemasta. Perunkirjoituksessa selvitetään kuolinpesän varat ja velat sekä perilliset ja testamentinsaajat perinnönjakoa ja perintöverotusta varten. Perunkirja tulee toimittaa verottajalle kuukauden kuluessa perunkirjoituksesta perintöverotusta varten.

Jos omaisellasi on ollut valtion takaamaa opintolainaa, sitä ei merkitä perukirjaan. Kela myöntää maksuvapautuksen opintolainasta.

Tästä vaiheesta kannattaa keskustella asiantuntijan kanssa, sillä perukirja toimii myös verotuksen ja perinnönjaon perusteena. Näiden virallisten asioiden selvittely voi jatkua vielä pitkään kuoleman jälkeen.

Testamentti

Jos vainajalla on testamentti, ilmoita siitä perillisille ja perukirjan tekijälle.

Hautausjärjestelyt

Voit hoitaa hautausjärjestelyt itse tai pyytää hautaustoimistoa hoitamaan ne.

Hautaustoimistoa tarvitaan ainakin vainajan kuljetusten tilausta varten. Lisäksi hautaustoimisto voi hoitaa esimerkiksi vainajan pesemisen, pukemisen ja arkkuun asettamisen.

Hautaustoimiston voit valita vapaasti. Sen ei tarvitse sijaita vainajan kotikunnassa eikä sen tarvitse olla entuudestaan tuttu.

Vainaja tarvitsee aina arkun – silloinkin, kun hänen tuhkataan. Arkun valinta tehdään melko nopeasti, sillä sitä tarvitaan vainajan kuljettamiseen ja säilyttämiseen.

Hautausjärjestelyt voi aloittaa heti kuoleman jälkeen eli jo ennen hautausluvan saamista.

Yksi osa hautajaisjärjestelyjä on suruliputuksesta sopiminen. Talon suruliputus järjestetään yleensä heti kuoleman tultua tietoon tai seuraavana päivänä. Silloin lippu nostetaan puolisalkoon.

Hautausjärjestelyihin kuuluu myös vainajan asun miettiminen. Päälle voi pukea joko omat vaatteet tai hautaustoimistosta saatavan valkoisen hautauspaidan. Jalkoihin voi laittaa juhlaengät tai vaikka villasukat.

Digitaaliset palvelut ja sosiaalinen media

Muista lopettaa kaikki sosiaalisen median ja muiden verkkopalveluiden tilit, joita läheiselläsi oli. Eri palveluissa on erilaiset ohjeet tilien lopettamiseen. Jos tiedät tunnukset ja salasana, voit ainakin joissakin palveluissa lopettaa tilit niiden avulla.

Muista pitää huolta itsestäsi surun keskellä!

Läheisen kuolema on aina kriisi, joka vie voimia. Vaikeassa tilanteessa asioiden selvittely voi tuntua kohtuuttomalta taakalta. Ole lempeä itsellesi. Jos vainajan kukkien kastelu pääsee unohtumaan, se ei ole maailman loppu. Tärkeintä on, että viralliset asiat on hoidettu ja hautajaisiin liittyvät maksut maksettu. Muilla asioilla ei ole hengenhätä.

Surevan kannattaa muistaa pitää hyvää huolta itsestään, sillä voimia tarvitaan vielä. Muista syödä ja juoda. Lääkärin puoleen voi kääntyä, jos nukkuminen on vaikeaa.

Muista, että neuvoja kuoleman jälkeisten asioiden selvittelyyn saa hautaustoimistoista. Myös pankkien, asianajo- ja oikeusaputoimistojen apu kannattaa muistaa. Osan kuoleman jälkeen hoidettavista asioista voi myös ulkoistaa muille.

Suruun on saatavilla tukea. Kunnan sosiaalipäivystys, kriisikeskus tai valtakunnallinen kriisipuhelin auttavat ja ohjaavat eteenpäin.

Vertaistukea eli saman kokoneiden ihmisten tukea on tarjolla monenlaisissa yhdistyksissä. Sitä järjestävät myös seurakunnat. Löydät vertaistukiryhmiä järjestävien tahojen yhteystietoja netistä, ja voit tiedustella niitä kuntasi sosiaalitoimesta tai seurakunnasta.

Lähteet

Kela, Kuolevaisen käsikirja, Suomi.fi